СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 283. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 5. грудня, 1928.

VOL. XXXVI. No. 283. Jersey City, N. J., Wednesday, December 5. 1928. THREE CENTS.

70-ТИЙ КОНҐРЕС РОЗПОЧАВ ПОСЛІДНУ СЕСІЮ

ПОЛАГОДЖЕНО ТІЛЬКИ ФОРМАЛЬНОСТИ І ВІДЛОЖЕНО ЗАСІДАННЄ, ЩОБИ ПОЧТИТИ В ТОЙ СПОСІБ ПОМЕРШИХ ЧЛЕНІВ.

ВАШИНҐТОН, 3. грудня. — Репрезентанти з сенату і палати зійшлися на послідну сесію 70 конґресу. Заприсяжено нових сенаторів і послів та відбуто инші формальности. На загал усьо йшло млаво, а найбільш невдоволена з того була ґалерія, бо ті, що прийшли, не мали на що глядіти. Републиканські репрезентанти виталися чемно з демократичними і навпаки. Сенатор Робинсон, демократичний кандидат на заступника президента, пригадав Куртисови, вибраному заступникови президента з републиканського боку, що Куртис подякував йому за ґратуляцію в той спосіб, що дякує йому як найсердечніше за те щире поперття. Всі сміялися, бо виявилося, що відповідь полагоджувала стенографістка і відповідаючи соткам републиканців, відповіла в той самий спосіб і демократови Робинсонови, що кандидував проти Куртиса.

В палаті републиканці маркували свою силу, але в сенаті виглядало так, як би не було ніякої виборчої кампанії. Републиканські сенатори жалували навіть за тими демократами, що перепали при послідних виборах.

СПЕЦІЯЛЬНА СЕСІЯ ДЛЯ ТАРИФИ

ФАРМЕРИ НЕ МАЮТЬ ЧОГО НАДІЯТИСЯ ТЕПЕР НА ЯКУСЬ ПОЛЕКШУ.

ВАШИНҐТОН, 3. грудня. — Дня 7. січня почнуться наради над ґенеральною ревізією тарифи. Виходить, що та справа не буде предметом нарад теперішнього конґресу. Для неї буде скликана спеціяльна сесія, як Гувер обійме уряд. Не буде ніякої наради в справі частинної ревізії тарифи з огляду на важке положення фармерів. Зима і весна пройдуть для фармерів у рамах старої тарифи.

„СКАНДАЛЬНИЙ" БУДЖЕТ.

ТАК НАЗВАЛА МИССИС ПРЕТТ ПРЕДЛОЖЕНИЙ ВОКЕРОМ БУДЖЕТ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 3. грудня. — Рада міста приняла остаточно предложений буджет міста, який виносить $538,928,697. За ним голосував рівнож і одинокий Мурин, що сидить у раді міста, Фред Р. Мур, републиканець.

Републиканська радна, Миссис Претт, піддала буджет дуже острій критиці, називаючи буджет Вокера „скандальним". Критикували й инші, а найбільше були проти підвишки для полісменів, заявляючи, що Ню Йорк має найбільш погану поліцію в світі.

ТІЛЬКИ 600 ПРОЄКТІВ ЗАКОНІВ.

ВАШИНҐТОН, 3. грудня. — Теперішня сесія конґресу має легкий хліб. Предложено їй тільки 600 проєктів, а минувша сесія мала їх попереднього року аж 6,000.

МЕК КАННЕЛ ГОЛОВОЮ ЦЕРКОВ.

ОДЕРЖУЄ НАЙВИСШЕ ПРОТЕСТАНТСЬКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ.

НЮ ЙОРК, 3. грудня. — Д-р Паркес Кедмен уступає з уряду президента Федеральної Ради Церков Христа. Рада та обєднує понад 22,000,000 вірних.

Місце президента Ради являється у протестантів найбільш почесним. Обійме його тепер нюйорський методиський епископ Франсис Мек Каннел. А наділять його тою почестю в Рачестер.

ВЕЛИКА ЛЕТНИЧА КАТАСТРОФА.

ЗГИНУЛО 14 ОСІБ, МІЖ НИМИ ВИЗНАЧНІ ЛЮДЕ НАУКИ І СУСПІЛЬНІ ДІЯЧІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 3. грудня. — Ціла Бразилія була в святочнім настрою, бажаючи в той спосіб повитати славного авіятора Бразилійця, Сантоса Дімонта, котрого звикли називати батьком авіяції. Сантос Дімонт жив довгі літа в Франції і там причинився дуже багато до розвитку авіяції. Коли він доїздив до берегів рідної землі, вилетіли йому на зустріч літаки, а між ними один великий з 14 особами, які входили до святочного комітету. Пільот того аеропляну налетів на другий і в страху перед колізією, яку на ділі виминув, втратив рівновагу і контролю над собою, а консеквенція того була та, що літак злетів у воду, мотор експльодував і літак затонув враз з членами комітету. Всі загинули на місці.

Трагедія перемінила характер свята. Замісць веселости Бразилія повита смутком.

ЖЕРТВИ КАТАСТРОФИ В ЧІЛЄ.

ПРЕЗИДЕНТ ШЛЕ ВИРАЗИ СПІВЧУТТЯ, А ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ЗГОЛОШУЄ СВОЮ ПОМІЧ.

ВАШИНҐТОН, 3. грудня. — По донесенням американського посла з Сантіяго, столиці Чіле, виходить, що при останнім землетрусі американське посольство не потерпіло, але жертви катастрофи на загал значні. Згинуло 218 осіб; 257 є тяжко побитих, а 2,000 менше. Без даху остало 20,000 осіб.

САМОВБИЙСТВО ПОТРІЙНИМ ВИСТРІЛОМ.

ВІДОБРАВ СОБІ ЖИТТЯ З БОЯЗНИ, ЩОБИ ЦІЛКОМ НЕ ОСЛІПНУТИ.

НЮ ЙОРК, 3. грудня. — Богатий ювилер Френк Шаллер відобрав собі життя в своїм офісі на 5-тій евені потрійним вистрілом у груди. Детективи не припускали, щоб це було можливим, щоби Шаллер міг стріляти до себе аж три рази. Але переконалися, що тут мають до діла з самовбийством.

Шаллер терпів на болі в голові, а до того стратив зір лівого ока. Все те наслідком автомобілевого припадку. Тепер боявся втратити зір ще й другого ока. Це й мало бути причиною його розпучливого кроку.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

YONKERS, N. Y., CITIZENS OF UKRAINIAN DESCET APPEAL TO THE AMERICAN GOVERNMENT.

THE YONKERS HERALD, November 26, 1928, reports:

UKRAINIAN FOLK MEMO TO KELLOG.

Ask Secretary of State To use Offices To End Persecution Of People By Polish Government.

At a mass meeting of the people of Ukrainian birth and extraction of this city held in St. Bartholomew's Hall, Saw Mill River Road, yesterday afternoon the following resolution was adopted and telegraphed to Secretary of State Frank B. Kellogg anent the alleged mistreatment of the race by Polish Government:

"The Honorable Frank B. Kellogg,
"Secretary of State,
"Washington, D. C.

"Sir:—

"The mass meeting of Yonkers, U. S. citizens of Ukrainian origin, assembled at St. Bartholomew's Hall, on Nov. 25, 1928, have unanimously adopted the following resolution:

"Whereas, in the City of Lviv, Galicia, a series of outrages were inaugurated on Nov. 1, 1928, against the Ukrainian people of the city, and those outrages were continued for several consecutive days; and

"Whereas, those outrages started at the ocassion of a Ukrainian procession starting from Ukrainian church to cemeteries to decorate the graves of Ukrainian soldiers fallen in the war against Polish invasion of 1918 and 1919, and thus to commemorate the Proclamation of Independence of Galicia from Austrian Empire, on Nov. 1, 1918; and

"Whereas, Polish chauvinistic mobs started firing at the marchers of the said procession, wounding hundreds, and then proceeded to demolish Ukrainian homes, private and public; and

"Whereas, a Ukrainian woman, by the name of Mrs. Filasevitch, was thrown down by Polish rowdies from a house and killed, and

"Whereas, the outrages were committed with the acquiescence of Polish police; and

"Whereas, the Polish Government, instead of pacifying the mobs, proceeded to arrest Ukrainian leaders and students, charging them with high treason against the Republic of Poland;

"Be it therefore resolved to appeal to the American Government to use its good offices and influence with the Polish Government to stop further outrages against the Ukrainian people under Polish occupation."

"Chairman, Basil Mandzey, 31 Jackson Street, Yonkers, N. Y.; Secretary, Michael Shutovich, 34 Clinton Street, Yonkers, N. Y."

The Ukrainian Republic, which is now extinct, the people being subject to the Polish Government, and to commemorate those who died during the establishment and overthrow of the republic.

A concert was held. The program was furnished by St. Michael's Ukrainian Church and the children of the parish school. Soloists were Basil Mandzey, Miss Julia Havrilchak and Miss A. Semchick. Accompanist was Miss Gloria Spolitakewicz. An address was also made by Dr. Luke Mishuga of Jersey City, editor of Ukrainian Svoboda.

At the 9 and 10 o'clock Masses in St. Michael's Church, yesterday morning memorial services were held for the patriot heroes who died for Ukrainia.

THE YONKERS STATESMAN, Monday, November 26, 1928, reports:

UKRAINIANS OBSERVE REPUBLIC'S BIRTHDAY.

Yonkers residents of Ukrainian birth gathered at St. Bartholomew's Hall, Saw Mill River Road, yesterday to celebrate the 10th anniversary of the establishment of the Western Ukrainian Republic. The meeting, which lasted all day, was held under the auspices of St. Michael's Ukrainian Church.

Starting at 9 o'clock with a memorial service for Ukrainian soldiers killed in the World War, the program included a concert by the choir of the church, of which the Rev. Vladimir Spolitakewicz is rector.

Dr. Luke Mishuga of Jersey City addressed the gathering, reviewing the progress of the new republic.

Fifty adults and 70 children of the church participated in the concert, under the direction of Michael Fatiuk. Miss Gloria Spolitakewicz, daughter of the rector, was the piano accompanist, Miss Julia Havrilchak, Basil Mandzey and A. Semchick sang solos.

A letter was sent to Secretary of State Frank B. Kellogg asking the aid of the United States to halt alleged outrages against the Ukrainian citizens of the city of Lviv, Galicia, by Polish soldiers.

ВІЙСЬКОВА ВЛАДА КРАДЕ.

Майже одночасно відкрили великі крадіжі у війську німецькім і румунськім. У Берліні скарбник інтендантства набрав 3 і пів міліона марок у порозумінні зі старшинами, що переводили контролю, а в Букарешті в медичнім військовім інституті накрали на 25 міл. лей. Не можуть ґенерали та полковники заробити на війні, заробляють покищо на мирі.

БІСНУВАТИЙ.

Біля Ковля в селі Смиди селянин Ю. Мезовець у приступі божевілля зарізав 7 осіб, а 5 ранив; каже, що його опутав чорт.

РОЗВЯЗАННЯ ЗІЗДУ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Дня 2 листопада зачався у Львові, в салі Народного Дому, загальний зїзд „Рідної Школи". Всіх відпоручників з цілого краю було на салі около 200 чол. Зїзд зачався цілком нормально. В часі реферату д-ра Макарушки увійшли на салю українські студенти й один з них став відчитувати демонстративну резолюцію, в якій було домагання викинути з „Рідної Школи" всіх опортуністів-угодовців. Тоді комісар поліції, котрий був присутний на тому зїзді, розвязав зїзд і не позволив на його продовження.

РУМУНСЬКІ ПІДНІЖКИ.

На день 28 жовтня партія націонал-цараністів Буковини улаштувала свято десятиліття злуки Буковини з „матірним пнем", старою Румунією. Щоби задемонструвати перед світом, що українське населення Буковини з радістю повитає цю ганебну подію, націонал-цараністи розіслали своїх людей на аґітацію по селах Буковини, щоб вони післали делеґації до Черновець на це свято. Та українське селянство Буковини дало їм належну відправу, бойкотуючи це свято десятьлітнього панування нагая та сіґуранци.

—o—

НЕ МАЮТЬ КАНДИДАТА НА ПРЕЗИДЕНТА РЕПУБЛИКИ

ДО ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА ЛИШИЛОСЯ ТРИ ДНІ, АЛЕ ЖАДНА ПАРТІЯ ЩЕ НЕ ЗНАЙШЛА КАНДИДАТА.

ВІДЕНЬ, 3. грудня. — Хоч залишилося до виборів президента австрійської републики всього три дні, ще ніхто не знає, хто буде виставлений кандидатом на це високе становище. З чотирох головніших партій, яких представники є в парляменті, ще ні одна не знайшла відповідного кандидата серед своїх членів.

В Австрії президента републики вибирають не загальним голосованням, як в Америці, але його вибирають члени парляменту з числа кандидатів, предложених партіями. До цього часу ще не знайшлося в жадній партії лідера, який кандидував би на становище президента.

СИРІЙСЬКА ПРОБЛЄМА.

ФРАНЦІЯ НЕ МОЖЕ ЗАВЕСТИ ПОРЯДКУ И СПОКОЮ В СИРІЇ.

ПАРИЖ, 3. грудня. — В звязку з приняттям военного буджету парляментом відомий французький журналіст Фареро пише в ґазеті „Фіґаро" про неможливість використати Францією її мандату на Сирію. Він говорить, що сирійська проблєма знаходиться ще далеко від свого вирішення. Не дивлячись на всі зусилля, Франція не може завести там порядку, правного устрою та спокою.

Національна й релігійна ріжниця населення Сирії не позволяє завести одноманітний політичний устрій у цій країні. Тому мандат, який має Франція на Сирію, не дає їй жадної користи, бо Сирія є країна, якою правити не так легко, як иншими кольоніями чи провінціями.

КНЯЗЬ ВАЛІЙСЬКИЙ ПОСПІШАЄ ДО ЛОНДОНУ.

ПОВСТАЛО ПИТАННЯ, ЧИ МОЖЕ НАСЛІДНИК АНҐЛІЙСЬКОГО ПРЕСТОЛА АБДИКУВАТИ НА КОРИСТЬ СВОГО БРАТА.

ЛОНДОН, 3. грудня. — Наслідник анґлійського престола знаходиться на Середземному морі на військовому кораблі, поспішаючи до Лондому. Кажуть, що колись Валійський князь висловив гадку, що він відмовиться від королівського престола в користь свого молодшого брата. Як відомо, наслідник престола ще й досі нежонатий, але брат його, князь Йорку, жонатий і має дітей.

Але кажуть, що по анґлійським законам наслідник престола не може відмовитися від престола, а тому Валійському князеви доведеться пожертвувати своїм особистим „Я" і нарешті женитися. Думають, що він одружиться з якоюнебудь Анґлійкою королівської крови.

ЕВАКУАЦІЯ РЕЙНУ.

ЧЕМБЕРЛЕЙН ГОВОРИТЬ, ЩО АНҐЛІЯ БУДЕ ВИТАТИ СКОРШУ ЕВАКУАЦІЮ РЕЙНСЬКОЇ ОБЛАСТИ.

ЛОНДОН, 3. грудня. — Анґлійський міністер справ закордонних Чемберлейн заявив у палаті послів, що Анґлія буде витати скорше звільнення рейнської области зпід окупації анґлійських, французьких та бельґійських військ. Він заявляється за скоршою евакуацією цієї німецької провінції, не зважаючи на право тримати там антантські війска довше.

ГЕРОЇ „КРАСІНА" ПРИЇЗДЯТЬ ДО НЮ ЙОРКУ.

КЕРМАНИЧ РАТУНКОВОЮ АКЦІЄЮ ЛЕДОЛОМА „КРАСІНА" ПРОФ. САМОЙЛОВИЧ І ЛЕТУН ЧУХНОВСЬКИЙ ВИБИРАЮТЬСЯ ДО АМЕРИКИ.

МОСКВА, 3. грудня. — В січні приїдуть до Ню Йорку проф. Самойлович та летун Чухновський, що прославилися підчас рятування залоги повітроплава „Італія". Вони будуть в січні на відкриттю торговельно-промислової вистави, яку уряджує радянське торговельке представництво в Америці.

Проф. Самойлович радить побудувати в підбігуновій смузі низку метеорольоґічних стацій. Стації ці повинні знаходитися на російських і американських полярних володіннях. Вони мусять творити непереривний ланцюх для вивчення там погоди. Це дасть можливість далеко скорше й точнійше предсказувати погоду.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ХОРВАТІВ.

БІЛГОРОД ЗАПОВІДАЄ СУВОРІ ЗАХОДИ ПРОТИ ХОРВАТСЬКИХ ВОЖДІВ.

БІЛГОРОД, 3. грудня. — Після кривавих сутичок у неділю в Загребі тепер повний спокій. Загребська ґазета „Юторні Ліст" подає відомости, що підчас останніх заворушень лідери Хорватів ледви запобігли сутичці хорватських селян поміж собою, коли ґрупа радикальних селян обкидала камінням похід умірковання селян.

Правительство Югославії обвинувачує хорватських лідерів за всі заворушення. Тому воно грозить розпочати суворі репресії проти них.

МЕРТВИЙ ХОЧЕ ЖИТИ.

В 1912 РОЦІ СУД ПРИЗНАВ ЙОГО ПОМЕРШИМ, АЛЕ ВІН І ДОСІ ЖИВИЙ.

БЕРЛІН, 3. грудня. — Мешканець міста Ганover, Вотка, звернувся з проханням до райхстаґу о видання спеціяльного закона про признання його живим з поверненням йому всіх прав.

Підчас відсутности Вотки в 1912 році його родичі дістали в суді признання смерти Вотки. Разом з таким признанням суду Вотка стратив усі свої горожанські й маєткові права. Вернувшись до Німеччини, він увесь час старався, щоби постанова суду була завішена, але його заходи не давали жадних наслідків. Тепер він просить парлямент „воскресити" його з мертвих.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

ЯКБИ ТАК ІМІҐРАНТИ?

В одному місті в Пенсилвенії сталася в минувшу пятницю така подія:

Родина Гесів мала ріжні клопоти: зі сусідами, з своєю фармою, тощо. Заклопотані пішли шукати заради. В кого її шукати? Пішли до відомого в околиці ворожбита Блаймаера. Сей за десять долярів відкрив у чому біда: він сказав Гесам, що вони зачаровані. Мовляв, їх зочили. Блаймаер про се добре знає, ба навіть знає, хто се такий зробив. Він показав на другого фармера Нелсона Ремайера, котрий теж займався ворожбицтвом, ба навіть мав книжку з ріжними важними заклинанями. Що робити на се зочення? Ворожбит порадив Гесам витяти дещо волося з голови Ремайера, принести йому, а він уже здійме ворожбу.

Пішов 18-літний Гес з 14-літним Джаном Кері та Блаймером роздобути волося з голови Ремайера. Ремайер не старався успокоювати напасників. Він самий вірив у ворожбитство, самий пробував ворожити, хоча не мав великого поводження. Він заховувався так, що його напасники тільки були утверджені в своїй вірі в ворожбитство. Однак він свого волося дати не хотів. Напасники його звязали, а коли Ремайер далі опирався, побили його полінами по голові й душили його за шию шнуром так довго, поки сей не спустив духа. Тоді вони зі страху рішили підпалити хату, а знаючи вже, що поповнили найтяжчий злочин, додали до сього ще один, обрабувавши хату вбитого.

Злочин відкрито припадково, коли один сусід убитого, почувши рик голодного мула в стайні Ремайера, пішов доглянути, чому мул не їв. Поліція зараз зробила слідство, і вислідом сього були три арешти. Але на сьому ще не конець. Показується, що основою злочину була віра в ворожбитство, принята без сумніву в цілій околиці. Співвинними являються всі майже мешканці, які приймали думку про ворожбитство, зочення, і тим подібні забобони.

Представмо собі, що се сталося серед іміґрантів. Що сказалаби на се американська преса? Вона розписаласяби про дві американські раси, про „нордиків" та зайдів. Загорілі прихильники обмеження іміґрації зараз заговорилиби про потребу захорони американської культури перед дикими впливами.

Та сим разом скандал стався не серед іміґрантів. Всі особи вмішані в убийство, та ціле населення околиці, що своєю загальною опінією становили душевний підклад для злочину, се родовиті Американці, яких предки прийшли в Америку ще до американської революції.

Питанне тепер, які заключення зробить американське громадянство зі сього приводу. Чи скаже воно хочби те, що іміґранти щодо своїх забобонів зовсім не гірші від родовитих Американців?

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ У ВІДНІ З ПРИВОДУ ПОЛЬСЬКИХ ПОГРОМІВ У ГАЛИЧИНІ.

Саме в день Листопадового Свята, влаштованого тутешньою українською громадою в день 1. XI. ц. р., прийшла до нас вістка про атентат Пазюка на польського консуля в Празі, а згодом і вражаюча вість про погроми, зготовані ляцькими злочинцями українському населенню у Львові, Станиславові, Тернополі й инших місцевостях у краю з приводу Свята десятих Роковин проголошення Західно-Української Держави на землях Галича. Ці вісти, хоч і як здержливо й неточно подані віденською пресою — майже виключно по відповідно спрепарованим ляцьким комунікатам — зробили тут на нас, саме в звязку з гарним Святом Листопада, глибоке враження, і вже підчас святкового комерсу того дня голова Комітету свята дир. Сероічковський згадав у своїй промові про атентат Пазюка. Кілька днів пізніше, після того, як наспіли до нас українські часописи з краю з точнішими вістками про перебіг останніх листопадових подій в Галичині, завязався за почином свідоміших громадянів нашої кольонії (при співучасти репрезентантів молоді та робітництва) ініціятивний комітет для скликання протестаційних зборів З огляду на те, що теперішнє австрійське правительство завдяки свойому канцлерові, о. пралатові Зайплеві, страшенно оглядається на Ляхів, можна було побоюватися, чи віденська поліція взагалі дасть дозвіл на такі збори. Та треба сказати, що як в багацько инших випадках так і тепер поліційна влада не тільки вділила дозволу, але й забезпечила нам в разі якогось бешкету зі сторони ляцьких терористів поліційну охорону, ізза чого згадані збори могли відбутися без перепон в неділю, дня 11. м. м., в год. пів до пятої пополудні, в просторій і гарній салі „Паляс-Готелю при Маріягільферштрассе 99. На жаль, не зявилося таке число протестуючих, як повинно було бути. Бо чи вечірня тої неділі була вже справді така необхідна і саме так пізно, що колідувала з часом, призначеним на збори, це вже річ о. пароха д-ра М. Горникевича, який через те й сам не прийшов на збори і своїм вірним дав відповідний приклад. Я оцінюю притім уповні душпастирську ревність нашого теперішнього пароха, що в околі церкви зазначилася неодним гарним почином, в останне ось хочби відновленням нашої церкви і вдвигненням пропамятної таблиці в честь жертв визвольних боїв України, але й мушу зазначити ще раз, що як найтісніший звязок церкви з національними справами, це в нашому теперішньому — безумовна конечність. І коли нпр. заходить таке, що через те чи инше богослуження люде не можуть явитися на громадських зборах, то національна справа має першенство, і треба богослуження перенести на якийсь инший час. Миж ні акафістами ні псаломами не виблагаємо в Бога власної держави й волі для себе, коли не буде діл національної свідомости, а таким саме були і протестаційні збори, про які тут пишу, а на яких ті, що виспівували на вечірні, бути, очевидно, не могли. Другою-ж „перепоною" масової участи в зборах було те, що в робітничім товаристві „Родина", де гуртуються праві, архихристіянські кола нашого тутешнього робітництва, була саме тої неділі — забава, отже знову, як бачимо, страшенно важна причина не явитися на зборах, де йшло про те, щоб запротестувати іменем обєднаного народу проти ляцьких жорстокостей в Рідні Краю! Ця т. зв. „Родина", ідучи сліпо за своїм верховодом п. Мацілинським, відтягається при кождій нагоді, при кождім національнім святі від співпраці з лівими колами тутешнього робітництва, лаючи всякий поступовий гурт „большевиками" тай Бог зна чим ще, але коли йде про те, щоб ділом доказати свій націоналізм, то „Родина" воліє забавлятися при пиві, а протести проти шаління наших ворогів лишає з правила кому иншому. Було, правда, на зборах кілька людей з „Родини" з п. Мацілинським на чолі, але ні п. Мацілинський ні ніхто з його товаришів навіть рота не отворив підчас дискусії, хоч такі вони страшні крикуни там, де з цього нетямучого крикунства виходить тільки розбивання єдности в нашій кольонії.

Отворив збори один з репрезентантів нашої академічної молоді, п. **Юрій Вітошинський,** і за це належиться тій молоденькій, а вже тепер дуже діяльній людині признання від усеї громади, бож отворення протестаційних зборів це як-не-як важна річ і молодий студент зробив тут те, що зробити було властиве обовязком когось зі старшого громадянства, а в першій мірі тих, що вважаються його провідниками. Але в нас замісць жертвенних провідників є скрізь тільки партійні і кліккові верховоди, які — о скільки йде о прилюдний виступ в національній справі — ховаються за плечі инших. — П. Вітошинський короткими, але влучними словами схарактеризував останні події в Галичині і пояснивши в звязку з цим ціль і завдання зборів, віддав провід їх вибраній Президії, після чого голова цеїж, п-ні **Олена Січинська-Левицька,** уділила голосу п. д-ру **Т. Кучковському,** тутешньому лікареви-Українцеви і свідомому громадянинови — до головного реферату.

Шановний промовець говорив:

„В днях 1—3 листопада місто Львів, тепер під Польщею, було видовищем дикого погрому українського населення й українських культурних та економічних інституцій, доконаного польською академічною молодіжю, при співучасти инших верств польської суспільности та отвертій допомозі зі сторони властей польської держави. Дня 1 листопада, в десяту річницю утворення української держави на українських землях бувшої австро-мадярської монархії, українське населення Львова могло відсвяткувати той день, в умовах польського окупаційного режіму, тільки богослуженнями в церквах в память жертв польського збройного наступу на українську землю. Одно з таких богослужень стягнуло згаданого дня в пополудневих годинах до собору св. Юра кількатисячну масу народа. Після покінчення церковної відправи на подвірю собору, нарід виявив намір урядити мирний маніфестаційний похід улицями міста. Це зрозуміле й законне бажання Українців зустрілося з аґресивним виступом польської поліції проти маси народу, що складалась у значній части з жінок і дітей. Не допускаючи до сформування маніфестаційного походу, поліція силою почала розганяти товпу. Зі сторони товпи впало притім до поліції кілька вистрілів, може бути провокаційних, і в тій хвилі зявився приготовлений заздалегідь відділ кінної поліції, що наскочив на товпу, масакруючи безборонні маси стариків, жінок і дітей. В тому самому часі, як відбувалось богослуження, польська націоналістична молодь мобілізувала свої сили для нападу на евентуальну українську маніфестацію. А що цю маніфестацію ударемнила вже поліція, то польські „лицарі" зробили напад на українські інституції і приватні мешкання поодиноких українських діячів, зустрівши чинний опір тільки в Українському Академічному Домі, де українські студенти не хотіли безборонно даватись в руки розюшеній польській боївці, підтримуваній поліцєю і навіть військом. Погром на Українців тягнувся цілих три дні та спричинив матеріяльні втрати для українського народу і не менші жертви в людях — десятки людей тяжко поранено, сотки потурбовано та запроторено в тюрми. Але польські громили ґрасують і досі по вулицях Львова, і мов розюшені хижаки нападають на українських студентів та взагалі на тих Українців, що мають відвагу говорити на вулиці по українськи або носити українські національні відзнаки. В меньших розмірах відбулися погроми, звернені проти українського населення в цілім ряді провінціональних міст, як Тернопіль, Станиславів, Самбір і ин.

„Ці погроми є льоґічним завершенням системи політики польської держави супроти українського народу, політики національного гнету, економічного визиску, нищення українського культурного дорібку з попередніх часів, а вкінці толерування хижих інстинктів націоналістичної польської суспільности „на кресах" з ціллю фізичного винищення українського населення. Десять літ панування Польщі на західних українських землях — це безперервний ланцюг насильства над українським народом, зокремаж над його працюючими верствами. Розстріли мирних демонстрацій і економічних страйків, масові процеси за „державну зраду", побудовані звичайно на провокаторстві, і жорстокі засуди соток і тисячів людей на довголітню важку тюрму — це польська система проти нас".

Бесідник характеризує тут жорстокість ляцьких поліційних посіпаків, божевілля ляцьких імперіялістичних забаганок та ганебний спосіб ляцької боротьби проти поневолених Ляхами націй, а розповівши про провокаційну підготовку Ляхів до останніх погромів (історія з обидвома памятниками „оброньцуф ойчизни"), переходить до відомих уже подробиць улаштованих наступів на українство. — „Як уже було згадано — каже бесідник — в тих самих годинах, коли на подвірю святоюрського собору відправлялась панахида, в середмістю польська академічна молодіж громадилась товпами, приготовляючись, очевидно, до нападу на евентуальну маніфестацію. Похід польської боюфки був по описам ґазет такий: польська академічна молодь надтягнула з вул. Академічної, перейшла вул. Галицькою на Ринок і почала камінням бомбардувати книгарню Наук Тов. ім. Шевченка і склеп „Маслосоюза" в домі „Просвіти". Вибито шиби і знівечено вивіску Центробанку. Опісля товпа посунула на вул. Руську і Бляхарську і від Домініканської площі повибивала шиби в друкарні Ставропиґії і в приватних мешканнях. Звідтіля подалась під дім „Дністра" від вул. Підвале, де вибито шиби, а через Підвале і Валову натовп посунув на Марійську площу. Тут виголошено протиукраїнські підбурюючі промови і принято резолюції з жаданням до уряду, щоб він порозвязував ґімнастичні товариства „Луги" й „Січі" та всякі українські академічні товариства.

„Одночасно з цими подвигами польської боюфки в середмістю, відбувалася масакра Українців на площі св. Юра, доконувана поліцією. Заразже українські посли Д. Левицький і О. Луцький удаються до директора поліції у справі тих подій. Директор прирікає, що винних покарає і до ексцесів не допустить, одначе зараз по тій авдієнції українських парляментаріїв у начальника прилюдного безпеченства, починається властивий погром Українців, довершений польським шовіністичним студентством при повній бездіяльности польської поліції, а в поодиноких випадках при її чинній участи (нпр. підчас нападу на Академічний Дім). Ось після віча польських студентів на Марійській площі, прилучується до них багато польського населення і одна частина цеї товпи рушає знову на ринок і сусідні вулиці, де містяться українські інституції, а друга йде на Український Академічний Дім. В українських інституціях в таку пору не було, очевидно, людей, хіба крім сторожів, і не було кому стріляти в погромщиків, як це пише польська преса. Сконстатовано тільки стріли з вулиці на будинку „Просвіти", значить — польські погромщики ніяких перешкод у своїй злочинній роботі не стрічали. Але наступ польської боюфки на Український Академічний Дім, приготований сальвою стрілів польського війська з Цитаделі, зустрів зі сторони мешканців цього дому чинний відпір. Українські студенти мусіли оборонятися, чим могли, — тут упало з вікон кілька револьверових вистрілів, якими ранено декілька погромщиків. Та при допомозі поліції польська боюфка таки вдерлася до Академічного Дому. Що там тоді робилось в середині, про це не знаємо, в пресі є тільки загальна увага, що дім у нутрі здемольовано, а українських студентів, там присутних, поліція інтернувала в двох кімнатах, наче яких бранців на війні". Зацитувавши далі з польського часопису „Дзєннік Польскі" опис нападу Ляхів на Академічний Дім — опис гідний нашої уваги, бо він підтверджує, що військо і поліція помагали ляцьким громилам шаліти в ньому — бесідник малює далі злочини погромщиків, наводить по датам в „Ділі" вражаючий біланс триденного руйнування українського Львова польськими розбишаками, згадує безпримірний цинізм, з яким ляцька академічна банда взяла на себе перед усім світом відповідальність за все і кінчить:

„Якийже висновок маємо зробити з львівських подій? Передовсім той, що польська держава не є ніякою правовою державою і що вона не забезпечує ні життя ні майна го-

ОСТАНКИ ПЕРВІСНОГО НАРОДУ.

Як жили наші предки перед кількома тисячами літ? Краще ніж у музеях, можемо це бачити в житті. Є ще народи, попри яких культурний стан часу перейшов безслідно аж до нині. Ось тут буде бесіда про один із таких народів.

У людині вже вроджене є таке бажання, що рада би довідатися, відки вона походить, хто були її предки, якто колись давним-давно було на світі. Щоби відповісти на всі ці часи не вистарчають розкопки. Там, щоправда, знаходимо останки культури, причандалів і мистецьких предметів — але це все доказує, що їх власники стояли вже на вищому степені культури, який вже перевищив був примітивну стадію. Про найперші початки людства такі знахідки не можуть нічого сказати — бо тоді людина не знала ще ніяких приладів, ні мистецьких виробів.

Для цього є значно ліпший спосіб, щоби примітивну культуру пізнавати у жерелі. Ще жиють останки тих диких первісних людей — і то навіть у найближчому сусідстві культурних народів. Це порозсіювані племена, що від тисячеліть жиють у глибині ліса-нетрів, відрізані від усякої культури, на найнижчому щаблі, давно завмерлих часів.

В Конґо натрафлено на казочне племя піґмеїв, на Филипинах пізнали вчені Неґритів, таксамо подібні примітивні карлики; на Целебесі, Суматрі, на Сундайських островах, на Маляйському півострові — всюди там є ще останки первісного населення. Всі вони стоять на однаковому майже степені культури.

Також на індійськім острові Цейльоні найдено сліди такого карловатого народу — Веддів. Тепер саме вчені досліджують їх звичаї й обичаї.

Ці Ведди, це нині дрібна горстка, всього около 400 застрашених, боязливих мешканців джунґлів. Їх заглада неминуча. Колись були великим народом, що володів над цілим островом і жив свобідним, незалежним життям. Не змінилося в цьому зпочатку майже нічого, як на острів прийшли альтарські Сінґалезійці. Щойно помало цей культурний нарід (що приняв буддійську релігію і країну засіяв монастирями черців і черниць) стався одиноким володарем острова. Первісне населення усувалося все більше й більше у ліси.

Всетаки Сінґалезійці здавна жили в добрій злагоді зі своїми примітивними сусідами цілі тисячеліття. І нині є там іще такі відносини. Щоправда Ведди служили як помічні вояки у сінґалезійському війську та боролися в численних боях проти Португальців, Голяндців і Англійців, а помічні їм були немало, бо знали дуже добре праліси і добре стріляли з лука. Тому, що були невибагливі, вірні та сміливі, сталися необхідними союзниками Сінґалезійців. І так уже здавен-давна був звичай, що Ведди служили як палатна сторожа сінґалезійського володаря. Нераз бувало, що ведські офіцири брали собі жінки в старої шляхотської родини.

Але всеодно нарід вимирав. Прикро нині глядіти на останки того геройського племени. Найбільша їх оселя називається **Генебеде.** Краєм високої скелі йде майже незамітна стежка у джунґлі до оселі Генебеде. Донедавна там жили у печерах Веди. Від 1923. року печери спустіли, коли там помер сам-самітний старий ватажок генебедський.

Печера, первісна хата людини. Людина скривалася у печеру перед негодою, таксамо як скриваються звірі. Так людина вдомашнила собаку, яка дала заманитися скельним теплом і ватрою. Собака це перше домашнє звіря людини. Вона її постійний товариш. І нині ще ці останки Веддів не розлучаються із собакою ні на крок.

Ці Ведди ще й нині справжні дикуни, хоч уже не є „дикі". Мужчини носять довкола бедер шнур із бамбусового лика, на який причіпають кілька бамбусових галузок. Це їх увесь одяг. Жінки часто носять уже „спідниці" з бавовняної матерії. Малюються червоною і білою глиною, бедра й рамена прибирають пахучим листям, а молоді дівчата волосся прибирають цвітами. Про харчування годі щось надзвичайного сказати. Коли знайдуть щось, їдять; не знайдуть, голодують. Про плянові лови годі говорити, хоч Веди знають добре перешукувати джунґлі, причому їм товаришить собака. Ловецькі причандали Веда: це лук, стріла і коробка з камінцями. Не погорджують ніякими звірятами: живляться мясом слонів і инших звірят, а їдять навіть гусільниці комах. Лише мясо диких курий і малп є святе.

Улюбленою їх стравою є іґуана, велика ящірка, яку вбивають кидаючи камінням. Їдять також риби, але їх не ловлять вудкою, лише вбивають стрілами або затроюють.

Викурюють дикі бжоли із скель, держучись линви, при чому виспівують проймаючим-крикливим голосом. Мід їдять, а також консервують ним мясо. Тепер уже знають і варити. Поживу присмажують у горячому піску (приску) або душать у ямах, викопаних у землі, часто теж печуть мясо на дерев'яному рожні. Жінки випорпують палицями корінці й овочі для їди. Від кількох літ знають навіть свого рода джунґлеву управу поля: серед джунґлів управляють кукурузу, риж, а навіть свіжу зеленину.

Самособою, що й ведська мова дуже примітивна. Це свого рода мисливська мова: це тихий, незамітний серед шуму ліса спів і бурмотіння. Останніми літами приняли, щоправда, кілька слів від сусідів. Тому, що ведська мова така вбога, то і дослідникам тяжко приходиться пізнати цей вигибаючий нарід.

Сусідня буддійська релігія зовсім не прийнялася серед ведських карликів. Вони почитають лише предків: моляться до них, приносять жертви. Мерця оставляють на цьому місці, де він помер, лише прикривають листям і хабазям. Щоби не вернули до життя, кладуть мерцям на груди великий камінь.

Жиють взагалі в одноженстві. Рід рахують від матери. Всі вони бодай трохи посвоячені між собою.

Загибель їх не дасться здержати. Нові звичаї внесли у ведський рід нової крови, але й ще більше причинилися до їх вимерття — стара їх примітивна культура загибає. Ще трохи і ведські скелі належатимуть лише до переказів.

ДО ВП. П. УРЯДНИКІВ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою головної конвенції і референдум всіх членів ухвалено видавати календар У. Н. Союза кождого року по ціні 30 цнт. за примірник. Як кождого так і сего року головна канцелярія зладила рахунок, вчисляючи належитість за календарі, яка має бути заплачена в місяці грудні. Кождий член, окрім своєї місячної належитости, обовязаний зложити також належитість за календар, щоби не перетягати довгів на слідуючий рік.

Адміністрація Свободи старалась що року календар видрукувати і до відділів розіслати ще перед замкненнем року, себто в грудні. Сего року через великі перешкоди при будові власного дому, де приміщена друкарня, неможливим було приспішити друк і висилку календаря на рік 1929 і всі члени вирозуміють та узгляднять сю проволоку. Се однак не повинно нікого відтягати від плачення належитости за календар, бо він буде висланий і доручений.

Р. Слободян, фін. секретар.

рожан української народности; що польське правительство, спираючись у своїй, все українське винищуючій політиці, на шовіністичній польській суспільности, кидається фізично винищувати український елемент, хапаючись таких засобів, як погроми; і що супроти цього з українськоі сторони мусить наступити всенародня зорганізована боротьба за визволення українських земель з під польського ярма і їх злуку з Великою Україною. Ганьба польським погромщикам! Хай живе український народ, зєдинений в обєднаній самостійній Українській Державі!"

Промову бесідника, перериваному час до часу окликами „ганьба!" під адресою ляцьких погромщиків, приняла публика невмовкаючими оплесками. Таксамо і дві дальші промови, студ. **Я. Іванусева** (від молоді) й **А. Кобздая** (від робітництва). Особливож промова Іванусева з її справді неустрашимою апострофою до конфідентів польської поліції та з її щиро революційним підходом до даних подій, зробила сильне враження на слухачів і була сама собою пророчистим протестом проти ляцьких погромів. Шкода тільки, що до дискусії не зголосився за весь час зборів ні один учасник, начеб усі слухачі вповні покладися на те, що визначені згори вичерпують справу основно й доволі. Це теж невідрадний обяв нашої кволої пасивности навіть там, де люде зібрані під стягом якоїсь енергійнішої акції.

Тимто й без ніякої дискусії принято зборами одноголосно ряд резолюцій з протестом проти варварських метод національного гнету, примінюваних Польщею проти сімох мілійонів українського населення цеї держави, де висловлюють між иншим таке:

Збори апелюють до опінії культурного світа стати в оборону слушних прав українського народу під Польщею, Румунією і Чехо-Словаччиною до самостійного національного життя і до національно-політичної едности з рештою свого народу, та стати на захист людських прав жертв польського терору, котрими переповнені польські тюрми. Збори констатують, що утворена з ініціятиви держав антанти Ліга Націй, хоч приняла на себе обовязок охорони прав недержавних народів (меншостей) в таких ріжнонаціональних державах, як Польща, Румунія, Чехословаччина і т. п., одначе цього свого обовязку не виконує, принаймі в відношенню до Українців у вичислених трох державах. Збори роблять відповідальними держави антанти за все те пекло, що його зносить український нарід у Польщі, висловлюють признання для суспільности Радянської України за її співчуття для жертв польського терору й апелюють до правительства Радянської України, зглядно до правительства Союза радянських республик, щоб зробило ужиток з права, що йому дає рижський договір з Польщею й інтервеніювало у польского правительства у справі толочення українського народу в цій державі. Вкінці збори висловлюють співчуття жертвам погрому, особливо українському студентству та жертвам по польських тюрмах і пересилають сердечний привіт для української суспільности в краю з бажанням успіху до відпору польського замаху на життя і будучність нашого народу.

На зборах відчитано теж дуже тепле письмо від товариства литовських студентів у Відні „Вальдиба", що прийшло на руки нашої „Січи" з заявами щирого співчуття по причині останніх подій у Львові та з бадьорим закликом до мужнього видержання в дальшій боротьбі з ляцькими катами.

Д-р Остап Грицай.

ДЕЛЄГАТУРА „РІДНОЇ ШКОЛИ" НА ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ АМЕРИКИ.

Постій, 1. грудня 1928.

До Українського Громадянства Пітсбурщини.

У моїй дотеперішній мандрівці в околиці Пітсбурщини з метою зорганізувати допомогу для „Рідної Школи" в Старому краю, стрінула як найщирша прихильність ту справу, яку я маю честь заступати. Я зауважив велику любов до того життя, яке твориться на обездолених українських землях під Польщею, замітив велику охоту присуджитися чимось до розбудови власної нації.

Велика заслуга в цьому всіх тих чинників, які будять сонних, вказують їм ціль та піддержують віру.

Ізза розуміння ваги західної України для соборности, ізза доцільного поминення всіх місцевих болячок, які являються дрібницею в порівнанні до тих справ, що нас ждуть, та ізза звернення уваги на підставну справу: ратунок української дітвори від винародовлення, моє післанництво віднесло тут, у Пітсбурщині, повний успіх.

Отсим почуваюся до милого обовязку зложити щиру подяку всім тим чинникам, що не жаліли трудів ні заходів і йшли великій справі як найбільше на руку. Щиро дякую Хв. Обласному Комітетові „Рідної Школи" в Пітсбургу на руки його рухливого голови, д. Гринька Шабатури. На велику вдячність заслугує Хв. Редакція „Народнього Слова" з ред. д. Матвієм Хандогою, яка як редакція народнього органу віддала свої шпальти на службу великій ідеї. Щира дяка Хв. Товариству „Українська Народня Поміч" на руки великих прихильників „Рідної Школи": голови — д. Василя Сорочака, секретаря — д. Василя Шабатури і скарбника — д. Василя Котули, які не тільки жертвували на „Рідну Школу" поважний даток $150, які не тільки завізвали свої відділи до складання датків на ту ціль, але й відступили безплатно свій льокаль та офісове приладдя на канцелярію для делєгатури. Щиро дякую Вср. Духовенству обох українських церков Пітсбурського округа за поміч в уладженні віч.

А вже безмежна дяка від української дітвори і громадянства Рідного Краю тим українським масам, які зволили своєю участю на моїх вічах пошанувати „Рідну Школу" та зложити на її потреби (по мому обчисленням) $1,835.70.

„Рідна Школа" і її вихованки будуть мати Пітсбурщину все у вдячній памяти.

У взаємному довірю, любові до Рідного Краю й народу, в пошані до наших змагань лежить наша с и л а. Пітсбурщина її виявляє.

Лев Ясінчук, делєгат.

Є КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

—o—

ПРО КРИТИКУ.

Перше, що таке критика і що се слово означає? Слово „критика" походить від грецького слова „критерія", що означає: підстава, міра для якоїсь думки. Критик є знавець, що оцінює науково; критика значить осуд, научна оцінка. Критик відноситься до критикованої справи обєктивно, науково. Хто лише язикатий, той не критик.

Оттак на підставі науки ми маємо застосуватися до критики, тоді, коли хочемо когось або щось критикувати. Вірніше, це значить: раніще, ніж маємо когось критикувати, треба призабути всякі особисті порахунки і до всякої справи ставитися так, щоби ми як підчас критики, так і після неї були безсторонні й чесні собі. Без ріжниці, чи сторона, котру ми критикуємо буде задоволена або ні, ми маємо мати одно на увазі: що наша критика має нам помагати в нашім організаційнім життю. Колиж критика являється особистою справою між двома особами, то таку критику не належить підносити між членами цілого товариства чи громади, бо раз, вона не є критикою, а друге, це нічого не допоможе справі, а пошкодить. А вже найбільше потерпить ціле товариство, до котрого ті спірні сторони принележні. Це раз на все треба затямити. Кум, брат, сват, чи хто иньший, коли це особиста справа, вона не повинна мати місця на мітінгу, вічу, або яких инших публичних зборах. В організації особисті порахунки не повинні мати місця.

У нас чомусь вкорінилася звичка сперечатись один з другим ізза дуже дрібних причин. Такі сварки починаються десь на забаві, чи деинде, а продовжаються на мітінгу, куди приходять один другого „критикувати". Погана це річ. Тим гірше, що така „критика" нічого спільного не має з дійсною критикою. Такий прояв дуже болючо відбивається на нашім народнім товарискім життю. Критика нам потрібна, але це повинна бути критика розумна, чесна і на часі, така, котра приносить нам користь, направляє хибні наші сторони, а лихо усуває. Такої критики нам потрібно. Але когось зганити, змішати з болотом, виляяти й назвати це критикою, то зовсім мильно.

Критика, це та цілюща капля жерельної води, котра збуджує енергію до життя. Лайка, це найбільше шкідлива річ, а головно в організації. Один лайливий член збурить і знівечить цілий товариський мітінг. Таку погану звичку треба в нас нищити. Самий час нам диктує, щоби ми її позбулися. Ми не живемо тут між дикунами, але живемо в найбільш цивілізованій країні світа. Тут ми маємо богато, богато можливостей і від других народів дечого навчитись.

Годі бути нам все лайливими крикунами. Як це погано відбивається в нашім народнім життю, то наведу один, ще дуже свіжий факт, котрий мав місце на протестаційнім українськім вічу у Провіденс, Р. Ай., в день 25-го листопада б. р. Бесідник говорить на тему нашої визвольної боротьби в листопадові дні 1918 року. Отже в своїм рефераті, де того справа вимагає, натякає про наших ворогів, а в тім і про некорисну працю деяких таки наших українських партій, котрі невміло в даній хвилі застосовуються. Вони замісць того, щоби йти з народом і спільними силами провадити боротьбу з нашими наїздниками, закладають собі якісь маленькі й нікому непотрібні партійки. Та це до цего заключають з нашими ворогами угоду. Тому річ природна, та чи хочеш або ні, а мусиш уважати це як шкідливу роботу в нашій національній боротьбі й угоду з російськими соціялістами партії шаповалівців. А що на вічу був один прихильник Шаповала, то він своєю лайкою хотів в пух і прах знищити ціле віче. Подумаймо: людей повна галя зі всіх околиць, навіть аж з Бостону приїхали, щоби тут спільно запротестувати проти ляцького варварства. А тут один такий осібняк, не зважаючи на всіх присутних, встає і своєю лайкою хоче знищити всю ту роботу, котрою стільки людей натрудилося й напрацювалося. Робить авантуру, бо йому одне слово з цілого реферату не подобалось. Чи можна це назвати критикою? Ні, і сто разів ні! Це не критика; це плюгавство, на котре здібна людина, котра себе зовсім не контролює, або котра зовсім не почуває себе Українцем, але інтернаціональним бурлакою. „Критик" не тільки не розумів, що погане діло зробив, а ще поміж людьми вихвалювався, що він зробив якесь велике геройчне діло. Мовляв, я їм показав, що я значу. Він цього не розуміє, що вічевики з огидою на нього дивились. Йому про це байдуже, а може собі і не уявляє, що всім вічевикам на ділі показав, як шаповалівці на спілку з Москалями ведуть проти наших визвольних змагань боротьбу, а обнижаючи гостроту протесту проти Ляхів, допомагають їм. Свідомо вони це роблять, або ні, для нас, Українців, все одно. Ляхи в краю нищать все, що українське; навіть не щадять наших наукових інституцій, проти чого наша іміграція на землі Вашингтона протестує, а лайливі шаповалівці нищать наші протести. І ту нікчемну свою роботу й лайку називають критикою.

Я навів один живий примір і витягнув з него консеквенцію. Ми бачимо, які то погані наслідки потягає така лайлива і нерозсудна критика. А скілько то можна навести примірів з нашого товариського життя?

Нераз здається така маленька й неважна справа, що зовсім не варта на неї уваги звертати, зате як її принести на збори, то й ціле товариство вона розібє. А потім тільки охкають, яку то дурницю вони зробили. Отож на будуче вважаймо, коли хочемо когось або щось критикувати. А лайки ніколи не називаймо критикою.

Михайло Скибінський,
Вунсакет, Р. Ай.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Протестаційне віче.

25 листопада відбулося тут віче Українців, щоб запротестувати проти польських варварських переслідувань українського народу на Західній Україні. Салю Юніти Гол вічевики заповнили по береги. Однак це були в більшости позамісцеві Українці, а то: з Вунсакет, Сентрал Фолс, Менвіл, Кромптон, Бостон і других близших і дальших місцевостей. Однак провіденські Українці, як звичайно, в більшости лишилися дома.

Віче отворив короткою патріотичною промовою В. Рекрут. До президії віча ввійшли: А. Сидор, предс.; гр. Болюх і О. Рекрут секретарями. Першим бесідником був о. Нижанковський, котрий в короткій промові взвав Українців в Провіденс до згоди. Відтак В. Кедровський у годинній промові змалював боротьбу українського народу за свою державність взагалі, а зокрема в листопадові дні 1918 року.

Відтак забрав слово о. Каськів, що в короткій бесіді візвав зібраних до жертв на українських інвалідів та на боєвий фонд.

Жертви зложили: А. Сидір 5 дол.; по 2 дол.: М. Свідер, А. Керісон, А. Кондрат, Дж. К. Мартин, Л. Москалик; по 1 дол. 50 цнт.: І. Витязь, Гр. Дулеба; по 1 дол. 25 цнт.: А. Дулеба; по 1 дол.: о. Каськів, І. Дулеба, К. Рекрут, Москалюк, Сиджінський, Г. Лучка, Г. Микитин, С. Лемішка, Килибець, Василів, М. Гудима, Семчук, О. Рекрут, Гр. Болюх, М. Брикович, Вардига, Р. Рекрут, о. Нижанковський, Гр. Бойко, В. Сподарик, М. Сподарик, Ю. Шелест, М. Гудима, К. Москалик, І. Кравчук, П. Кравчук, М. Федорович, М. Шевчук, В. Свідер, В. Патрило, М. Патрило, Ю. Баран, А. Оліяр, К. Оліяр, Н. Кукуруза, М. Шаран, М. Хоптовий, Т. Пригода, М. Дулеба, М. Семеген, Р. Дужило, Д. Лободяк, В. Кедровський, С. Романович, М. Мирощук, Кушнір; Марія Лободяк 85 цнт.; Гурбель 75 цнт.; по 50 цнт.: М. Хоптовий, Н. Н., М. Ворчак, Д. Ремінник, М. Витязь, М. Пшоновський, П. Лучка, Музичук, Підгородецький, Т. Костів, Т. Кучер, І. Клеменчук, Н. Скибінський, І. Затонський, Ірза, П. Накопінський, А. Лех, Нижанковська, П. Гречух, М. Савко, Я. Олійник, Ц. Онисько, В. Рекрут, Каськів, А. Таник, Ю. Кушнір, Точанюк, С. Пригорський, Г. Броніцький; по 25 цнт.: Ю. Накопінська, М. Гумляк, Ковалевич, Плішка. — Разом зібрано $82.35. Зі вступу 17.99. — Зі соди 3.60. Дрібних жертв 5.22. — Всього $109.16. Розхід $30.95. Чистий дохід $78.21, які висилається на інвалідів та на боєвий фонд.

Відтак були відчитані резолюції протесту проти наїздників. Відчитав їх о. Нижанковський. На закінчення С. Рекрут говорив коротко про відношення до України американських горожан.

Співом „Не пора" та „Ще не вмерла" закінчено віче.

Гр. Болюх, Омелян Рекрут,
секретарі.

—o—

ПІТСФІЛД, МАСС.

Святочний Концерт.

Заходом нашої громади відбувся дня 25 листопада в церковній галі о год. 5 пополудні святочний концерт, присвячений памяти 1 листопада 1918 року. Перед концертом відправив наш парох о. Теодор Двуліт панахиду. Приїхав до нас о. Двуліт з Савт Дирфілд, хоч та неділя не припадала на нього, але прибув безкорисливо і виголосив ще на святі реферат про значіння листопадових днів в нашій боротьбі о державну незалежність.

Програма концерту була велика, а наш дирігент гром. Н. Савюк доложив багато до цего труду і вивязався зі свого завдання як найкраще. Присутні радувалися нашими діточками, що щебетали на сцені мов соловії.

На святі не забули і за наших героїв-інвалідів. Булиб ми мали великі кошти, бо приготовились привитати гостей, але вони через зливний дощ не прибули. Та наш громадянин Ю. Спасик покрив сам витрати. На концерт не було жадного вступу, а з добровільних датків зібрано $42.60, котрі призначено на інвалідів у Львові.

Секретар Свята.

(ПРИМІТКА: Про те саме свято написав це цілком досі і гром. **П. Шульган**, де подрібно обговорює поодинокі точки концерту).

Всеодно. — Вейтер, чи ця печеня, що ви мені подали то вепрова чи волова?

— А пан не можуть того пізнати по смаку?

— Рішучо — ні!

— Коли так, то чи панові не всеодно, яка вона?

ЗЛОДІЙСЬКА ХРОНІКА.

Дотепну крадіж перевів львівський злодій Матушек при помочі Юлії Дзюрків. Служниця Трояновська обікрала свого пана на 5,000 зол. і 90 дол. і сховала ці гроші в якоїсь сторожихи на Бернардинській площі. Поліція, шукаючи за грішми у Трояновської, не могла найти в неї нічого. Але Юлія Дзюрків, ще й її чоловік Андрій, були чомусь спільниками Трояновської. Їм стало жаль, що дістали за злу лайку з крадіжі. Тому дібрали собі до спілки фахівця злодія Матушка, який зголосився в сторожихи, що переховувала вкрадений скарб і назвавши себе поліційним агентом, казав собі видати гроші. А що легко здобутий гріш легко пропадає, Матушек прибрав за нього свою любку і вся заплутана трансакція дійшла до відома поліції. — 2 місяці вязниці дістав сміливий або наївний взломник Новаковський, який хотів ограбити поліційного агента. — 5 місяців дістав 19-літній Гринько Долишин зі Знесіння за крадіж із взломом.

АРЕШТУВАЛИ РЕДАКТОРА ЧАСОПИСУ „СПРАВЕДЛИВОСЦЬ".

Дня 27. жовтня ц. р. арештувала львівська поліція і спровадила до Бригідок редактора часопису „Справедлівосьць" Казимира Кіляновського. Арештували Кіляновського на жадання слідчого судді наслідком донесення промисловця Ол. Левицького (знаного властителя великої крамниці порцеляни). В одним із чисел „Справедлівосьці" появилися „революція" про пацьківську посілість, де Левицький хотів нібито створити літнище. Стаття, що нападала на Левицького, заповідала дальшу серію статтей. Левицький зізнав, що „Справедлівосьць" зголилася не друкувати дальших „революцій". Все таки до Левицького прийшов заступник Кіляновського і заповів, що коли Левицький не дасть 4,000 зол., зявиться дальша серія статтей. Левицький не хотів заплатити, а зробив донесення на поліцію, наслідком якого арештували Кіляновського.

ПОКАЗЧИК Українських підприємств в Ню Йорку

(ЦЕЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОКАЗЧИК БУДЕ КОЖДОЇ СЕРЕДИ ВКАЗУВАТИ, ДЕ ЩО ВАМ МОЖНА КУПИТИ У СВОЇХ ЛЮДЕЙ).

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ОБЄДНАННЯ.

Звіт касієра Т. Грицея: Проголошено в „Свободі" ч. 263.

В доповненню до предложеного розрахунку зі всіх приходів, розходів і розділу на подрібні цілі, касієр Т. Грицей заявив, що всі чеки підписуються предсідателем, касієром і М. Дармограєм як членом контрольної комісії. Кожда жертва є втягнена в книжку і проголошена та вислана туди, куди призначена. Кромі своєї праці як касієр д. Грицей брав участь у всіх нарадах і чим міг і де міг, старався поширювати ідею Обєднання та допомагати орґанізації нашої іміґрації.

Контролю касового діловодства Обєднання перевели члени контрольної комісії: о. А. Іванишин і М. Дармограй.

Іменем контрольної комісії зложив звіт о. Іванишин і заявив, що переглядав разом з д. Дармограєм всі касові книжки, приходи і розходи та поодинокі висилки і може сконстатувати з найбільшим признанням, що діловодство було ведене у взірцевім порядку. До того почувається піднести, **що кошти посилок не виносили навіть цілого одного проценту від висланих грошей, а всі кошти діловодства Обєднання, друків, канцелярії і всіх инших видатків виносили** всего 1¾%. Вже з того може собі кождий уявити, як дешево веде свою роботу Обєднаннє. Це можливе тільки тому, що люде запрацьовуються, не беручи за це ні сотика нагороди.

Добр. Дармограй подає, що годиться зі звітом о. Іванишина, бо разом з ним все те провірював і переконався, що все ведене в найкращім порядку.

Добр. Ядловський ставить внесення, щоби звіт касієра прикято так як був читаний, а над иншими звітами відчинити дискусію. Принято.

Дискусія.

Кедровський: Звертаю увагу на ті політичні питання, які порушив д-р Мишуга. Ми мусимо заняти певне становище до тих ріжних політичних ґруп, що повстали в краю. Цего домагається сам край, а дотого ми повинні в тім напрямі відограти супроти краю таку ролю, як її відограли чеська чи ірляндська іміґрації. Ми мусимо навязати з краєм тісний політичний, моральний і матеріяльний звязок і піддержати економічну, гуманітарну чи ідейну сторону тих ґруп, що йдуть по лінії безоглядної боротьби з окупантами. Ми мусимо перейти від гуманітарної акції до більш політичної.

Д-р Клодницький: І я є за найтіснішим звязком в краю. Ми повинні намагатися припинити міжґруповий антаґонізм в краю, а навіть краєви загрозити, що коли не перестануть ділятися і себе взаїмно нищити, то ми здержимося з дальшою допомогою для краю.

Обєднаннє переслало до краю за час свого істнування $115,000. Але ті гроші розплилися. Чи не краще, щоб їх інвестувати в якусь ціль, що була би продуктивною, жерелом нових доходів для краю. Маю тут на думці банк чи ремісничу бурсу. В той спосіб ми допомоглиб краєви стати сильніше економічно на ноги, а кромі цего виховати незалежних від польського жолоба людей.

Сокальчук: Обєднаннє вийшло з того, що майже не мішалося до політики. Так треба було себе держати, щоби згорнути біля себе як найбільші лави. Тепер ситуація змінена. Нарід вже знає, що це є Обєднаннє і яку воно веде роботу. І всі відчувають, що нам треба роботу поширити.

Нам не можна звідси диктувати старому краєви, але добре би було, щоб ми звязалися з якоюсь краєвою ґрупою, що має ті самі переконання що й ми ту ґрупу попирали в особливший спосіб, бо це природне і розумне.

Ядловський: В звіті секретаря є докори, звернені в сторону УНДО. Чи це звязане з нападами „Діла" на „Свободу"?

Мишуга: Ні. Я вияснив тільки ту обставину, чому У. Н. Союз здержав висилку допомоги на вибори в краю. Сталося це саме тому, що урядники Союза були того переконання, що в УНДО є сильна угодова ґрупа, яка готова звести нашу безкомпромісову боротьбу з польськими окупантами на манівці.

Щодо інвестицій то тут годі нам над тим розводитися, коли ходить о жертви, бо вони мусять бути висилані на ті цілі, на які їх призначують жертводавці.

Екзекутива свідома потреби переведення ревізії наших відносин до старого краю. Саме тепер переводиться підготовча робота в тім напрямі, а коли буде зібраний відповідний матеріял, прийдемо з ним перед Головну Управу.

На **внесення С. Ядловського** принято звіт екзекутиви з одобреннєм до відома і замкнено дискусію над звітами.

Українська Школа в Америці.

В. Кедровський здає звіт від імени **Шкільної Управи,** як слідує:

Головна Шкільна Управа Обєднання, уконстатувавшись, видала заклик, щоби українські діточі школи в Америці орґанізувалися по певному пляну. Головний натиск Управа робила в своїх закликах на впорядковання системи навчання. Управа радила завести певні підручники по всіх школах. По відомостям Управи, на заклик її відгукнулося більше вчителів діточих шкіл, що приняли до науки в своїх школах підручники, рекомендовані Управою.

Найбільше орґанізаційного змислу виявили греко-католицькі дякоучителі, що заснували своє дяко-вчительське товариство й видають свій педаґоґічний журнал. Вони ухвалили провадити навчання в своїх школах по підручникам, які рекомендувала головна Управа встановляючи заразом певну систему навчання в своїх школах.

Головна Управа витає такий прояв орґанізаційної праці дяковчителів й лише жалує, що ще не всі дяковчителі греко-католицької церкви обєдналися на полю рідного шкільництва в Америці.

На жаль, мало відомо, щоби инші вчителі та инші дяковчителі зробили щось подібне між собою та приняли певну одноманітну систему навчання в українських діточих школах. Головна Шкільна Управа звертає особливо увагу на школи ще не обєднані спільністю програми та системою навчання. Управа буде дальше старатися вживати свого морального авторитету, щоби таке обєднання осягнути.

В своїй діяльности Головна Шкільна Управа ставить собі завдання всіма можливими шляхами допомагати розвиткові рідного шкільництва в напрямі певного й одноманітного пляну. Не претендуючи на жадну зверхність у шкільництві, Управа ставить своїм завданням морально допомагати ліпшому розвиткові та провадженню шкіл. Тому вона не набирає жадного адміністративного характеру, але лишається й надалі в характері ділово-педаґоґічного бюра, що радо буде давати всі потрібні вказівки та моральну й педаґоґічну допомогу школам, учительству та поодиноким громадянам, що до неї звернуться о пораду. Тому активність її діяльности цілковито залежатиме від того, на скільки український загал та вчительство в Америці будуть викликатися на її заклики та поради в справі шкільництва.

Минулий рік пройшов у зясованню шляхів та найліпших методів праці Шкільної Управи над піднесенням рідного шкільництва в Америці. Тепер уже стало ясним, що Управа повинна бути, як сказано вище, справочно-педаґоґічною установою, що має пропаґувати ідеї шкільництва та виробляти певні методи й програми його. Управа мусить почати видавати свої бюлетини на педаґоґічні теми, а коли на це не буде відповідних засобів, то користуючись пресою, переводити свої праці при допомозі відповідних оголошень, закликів та статей на шкільно-орґанізаційні та педаґоґічні теми.

Лише таким чином Управа зможе поширити свій моральний вплив на ширше шкільництво та збудити інтерес до нього серед широкого загалу, а серед учителів викликати потребу поновлення та доповнення їхньої педаґоґічної підготовки новим педаґоґічним знанням.

Отже Головна Шкільна Управа просить Головну Управу Обєднання одобрити дальший характер діяльности як справочно-педаґоґічного бюра в Америці.

(Дальше буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Фарахівщина, від. 275, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 9. грудня, точно в год. 6.30 вечером, в У. Д., 158 Mercer St. Кождий член повинен прибути і вирівнати свої місячні залеглости, бо в противнім разі буде суспендований . Буде вибір уряду на 1929 рік. Не явившийся на зборах член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Гумницький, фін. секр.

ГВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 56, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в год. 2-ій попол., в неділю, 9. грудня, в ґали парафіяльній, 24 Jacob St. Буде вибір уряду на 1929 рік. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Петро Вітенко, предс.; Василь Ревазовський, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в 2-ій год. попол., в неділю, 9. грудня, в ґали парохіяльній, 47 Говп евні, Пасайк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Буде справозданнє контр. комісії за рік 1928 і вибір уряду на 1929 рік. Обовязком є кождого члена бути на річних зборах; неприсутні члени на річних зборах підлягають карі після статута. Довгуючі члени, коли не являться, будуть суспендовані. Збори зачнуться точно в 2-ій год. — М. А. Пипюк, предс.; Іван Роздзябик, кас.; Гр. Яськів, фін. секр.

ВІЛКС БЕРРИ, ПА. Бр. св. Василія Великого, від. 278, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, в ґали церковній, в годині 2-ій пополудни. Повинністю є кождого члена бути присутним на сім мітінґу. Буде вибір уряду на рік 1929. Проситься, щоби кождий член старався вирівнати свої залеглости як до Союза так і на Сиротинець. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Йосиф Гоменюк, предс.; Йосиф Крохмалюк, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, дає до відома своїм членам і членкиням, що річні збори відбудуться в неділю, 9. грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в Ліберти Ґалі в Менвіл, Н. Дж. Кождий член повинен явитися на сі збори, бо є богато важних справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1929 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, щоб ненаражуватися на суспенду. Проситься тих членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, щоб принесли на сі збори. Не явившийся на сі збори член чи урядник буде караний після статута У. Н. Союза. — Ілько Шеґера, гол.; Ілько Лесик, кас.; Никола Вербицький, писар.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Всаилія Вел., від. 364, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, зараз по Сл. Божій, в ґали церковній. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданнє контрольорів і уряду за 1928 рік і вибір уряду на 1929 рік. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Іван Кухта, предс.; Іван Бец, кас.; Йосиф Біщь, секр.

.ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Васлиія Вел., від. 161, подає до відома своїм членам, що річний мітінґ відбудеться 9. грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в ґали де все. На сей мітінґ є обовязаний кождий член явитися; не явившийся член заплатить 1 дол., а урядник 2 дол. Взиваєтьея довгуючих членів вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Нових членів будеться принимати без вступного до Братства і У. Н. Союза. На тім мітінгу буде справозданнє за цілий рік і вибір уряду на 1929 рік. — Михайло Радьо, предс.; Михайло Петрушкевич, кас.; Антін Підуфалий, секретар.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, точно в годині 2-ій попол., в ґали при Franklin St. На сей мітінґ кождий член повинен явитися і вирівнати свої залеглости, щоб на річнім мітінґу можна здати чисте справозданне. Тих членів, котрі ще не зложили своїх жертв за 1928 рік на Сиротинець, проситься ласкаво принести на сей мітінґ. Проситься всіх членів на сей мітінґ явитись, а почуєте щось нового. — Ю. Присташ, пр.; Ів. Гарміч, кас.; Й. Білик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9-го грудня, в 1-ій год. пополудни, в ґали під ч. 3464 Cicotte Ave. Присутність всіх членів конечна, бо буде справозданнє за 1928 рік і вибір уряду на рік 1929 та інші важні справи. Довгуючі члени, котрі не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кару після товариського статута. — С. Дідула, секр.; П. Данчишин, предс.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в ґалі церковній, 2445 Іст 31 Стр. На сей мітінґ має явитись кождий член і членкиня, бо буде справозданнє уряду і контр. комісії за рік 1928, справа Сиротинця при У. Н. Союзі і вибір уряду на рік 1929. — Гр. Коваль, предс.; Мих. Кокотайло, кас.; Волод. Каршень, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Уряд Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, точно в годц 1-ій попол. Обовязком є кождого члена явитися на тім мітінґу і вирівнати свої залеглі місячні вкладки. Також пригадується тим членам, що еще не дали належитої вкладки на Сиротинець, бо се останній мітінґ в сім році. При кінці мітінґу буде замкнення рахунку, а потім вибір уряду на 1929 рік. Уряд просить усіх членів явитися на мітінґ, а котрольорів сконтролювати книжки пізнійше, як уже будуть усі чеки в рукахкасієра та здали звіт з діловодства за цілий рік в місяцю січни 1929 р. — Йосиф Урбан, предс.; Панько Турчин, кас.; Михаїл Пик, секр.

САСКАЧЕВАН ХОЧЕ ПИВА.

Товариство властителів готелів зібрало 50,000 підписів на петиціях за тим, щоби була дозволена в провінції продажа пива склянками.

Mr. I. Knowitt — Sometimes we question his sanity. By Thornton Fisher

APARTMENT

I SHOULD THINK YOU'D STOP THAT GAME OF CRAPS ON THE CORNER. THIS IS GETTING TO BE A FINE NEIGHBORHOOD (LATELY)

TAINT NO LEGAL BUSINESS OF MINE TO BUTT IN - I CANT STOP 'EM!

YOU'RE LIKE ALL THE REST - YA TAKE THE SITTENTS WHO HIRE YA FOR BOOBS - I KNOW YOU BUNCH OF GRAFTERS!

D'YA THINK I'M GOIN' TO WALK CLEAR UP TO THAT CORNER TO BREAK UP A CRAP GAME - NOT ON YOUR TINTYPE -

YES, THAT'S JUST IT - WHAT CAN YOU EXPECT WITH A LOT OF LAZY COPS WHO WON'T DO THEIR DUTY -

THAT'S WOT I SAYS - EVER SINCE I BEEN DOORMAN HERE I NEVER SEE A COP PASS ONCET A DAY!!

INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y.

961